Vaiz dinleyicilerin karşısına çıkmadan önce hazırlanan metin ya da notların gözden geçirilmesinde yarar vardır. Böylece eksik kalan yönler fark edileceği gibi, yeni hatırlanan bilgiler de ilave edilebilir. Telaffuzu zor kelimeler varsa, bunlar ya eş anlamlılarıyla değiştirilmeli ya da birkaç kez tekrar edilmek suretiyle söyleyiş kolaylığı sağlanmalıdır.

Cemaatin anlamada güçlük çektiği yabancı dillerdeki kavram ve terkipleri mümkün olduğu ölçüde kullanmamalı, sade bir Türkçe kullanmaya özen gösterilmelidir. Ayet ve hadislerde geçen kavramların anlamları, cemaatin anlayacağı şekilde açıklanmalıdır.

Vaaz ve hutbede dinî bilgilerin niteliği kadar bu bilgileri sunuş biçimi de önemlidir. İnsanlara yumuşak dil ve güzel bir üslupla hitap etmenin sevdirici, hatırlatıcı, düşündürücü ve birleştirici bir özelliği vardır.

Vaaz ve hutbenin metne bakmadan (irticalen) sunulması, hatibin bilgili ve konuya hazırlıklı olduğu izlenimini verir. Bu nedenle irticalen yapılan sunum cemaat üzerinde daha etkili olmaktadır. Vaazların sürekli kitaba, hazırlanan metne bakılarak veya metinden okunarak yapılması cemaat üzerindeki etkisini azaltır.

Vaiz konuşurken beden dilini kullanmaya özen göstermeli, ölçülü jest ve mimikleriyle konunun anlaşılmasını kolaylaştırmaya çalışmalıdır. Sunum sırasında sesi gereğinden fazla yükseltmek, vücudu, elleri ve kolları normalin ötesinde hareket ettirmek doğru değildir.

Hatip cemaatin kültürel yapısını iyi tanımalı, cemaatin anlayabileceği bir ifade ve üslup kullanmalıdır. Cümlelerin anlaşılabilir, bilgi kazandırıcı, düşündürücü, ümit verici, gönülleri ısındırıcı nitelikte olması önemlidir. Korkutucu ifadelerden uzak durmak, ümitlendirici ve müjdeleyici bir yaklaşım sergilemek dinî hitabetin cemaat üzerindeki etkinliğini artırmaktadır.

TAMAMLAYALIM



Yukarıdaki kavram haritasını tamamlayınız.